00366530

D164/4/6

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស(អបជ២២)

ភាគីអ្នកតម្កល់៖ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន

ដាក់តម្កល់ជូន៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

ភាសាដើម៖ ភាសាបារាំង

កាលបរិច្ឆេទដាក់ឯកសារ៖

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ស្នើឡើងដោយភាគីអ្នកតម្កល់៖ សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់សម្រេចដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត៖

លក្ខន្តិកៈនៃចំណាត់ថ្នាក់៖

ការពិនិត្យឡើងវិញនូវចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿងនិងបណ្ណសារ៖

ហត្ថលេខា៖

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 24 / 08 / 2009
ម៉ោង (Time/Heure): 16:00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

សំណើសុំឲ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវ "សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការដើម្បីពិនិត្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង អ.ប.ជ - ២៤ និង ២៥

បញ្ជូនដោយ៖

សហមេធាវីរបស់លោក ខៀវ សំផន

មេធាវី ស ស្វាន

មេធាវី Jacques VERGÈS

អ្នកជំនួយការ

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Charlotte MOREAU

លោក Uldis KRASTINS

បញ្ជូនទៅ៖

ចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

លោក ប្រាក់ គឹមសាន

លោក ន៉យ ថុល

លោក ហួត វុទ្ធី

លោកស្រី Katinka LAHUIS

លោក Rowan DOWNING

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោក Robert PETIT

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 26 / 08 / 2009
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

ជូនចំពោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

សេចក្តីផ្តើម

1. តាមរយៈសេចក្តីសម្រេចចុះថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានប្រកាសថា ខ្លួនបានបដិសេធសំណើរបស់សហមេធាវីការពារក្តីរបស់អ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធិ លោក នួន ជា លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការពិនិត្យនៅក្នុងសវនាការ នូវអំណះអំណាងរបស់ភាគីនានាស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពួកគេប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ទាក់ទងនឹងការស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងសំណុំឯកសាររួម[1]។
2. សេចក្តីសម្រេចនេះមិនមែនត្រឹមតែជាសេចក្តីសម្រេចដោយឡែកប៉ុណ្ណោះទេ។ជាការពិត សេចក្តីសម្រេចនេះកំណត់នូវវិធានថ្មីមួយទាក់ទងនឹងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែល"ជាលក្ខណៈទូទៅ [អង្គបុរេជំនុំជម្រះ]ត្រូវសម្រេចសេចក្តី ដោយឈរលើមូលដ្ឋានតែមួយគត់នៃសេចក្តីសង្ខេបជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីនានា លើប្រភេទពិសេសនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះដែលជាបណ្តឹងធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ទាក់ទងនឹងការបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ"[2]។ បើតាមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នេះគឺជា "លក្ខណៈសម្គាល់នៃការស៊ើបសួរ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៥៦ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង [ដែល]បង្គាប់ឲ្យមានវិធីបែបនេះ"[3]។
3. ដូច្នេះ តាមការពិចារណានេះ វាគឺជាការគ្រប់គ្រាន់ដែលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយស្ថិតនៅក្នុងប្រភេទនេះ ដើម្បីលែងឲ្យត្រូវចោទសួរអំពីកាលានុវត្តភាពនៃសវនាការមួយ។ ហើយសវនាការនេះត្រូវបានសន្និដ្ឋានថាគ្មានប្រយោជន៍។ គឺដោយឈរលើមូលដ្ឋាននេះហើយ ដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបាន

---

[1] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែមួយគត់របស់ក្រុមការពារក្តី ប្រឆាំងនឹងដីកាចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ទាក់ទងនឹងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងសំណុំឯកសាររួម ថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ *ឯកសារតុលាការ D164/4/1* (បន្ទាប់ពីនេះ "បណ្តឹងឧទ្ធរណាណ៍")

[2] សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការ ដើម្បីពិនិត្យបណ្តឹងឧទ្ធណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង អ.ប.ជ ចុះថ្ងៃទី២៤ និង ២៥ ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ *ឯកសារតុលាការ D164/4/3* កថាខណ្ឌទី ៥

[3] សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការ ដើម្បីពិនិត្យបណ្តឹងឧទ្ធណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង អ.ប.ជ ចុះថ្ងៃទី២៤ និង ២៥ ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ *ឯកសារតុលាការ D164/4/3* កថាខណ្ឌទី ៥

[សំណើសុំឲ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវ "សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការដើម្បីពិនិត្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង អ.ប.ជ ២៤ និង ២៥]

សម្អាងលើ ដើម្បីបដិសេធសំណើសុំឱ្យមានសវនាការរបស់សហមេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងករណីនេះ ហើយដោយហេតុដូច្នេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបង្គាប់ឱ្យសហមេធាវីដាក់ចម្លើយតបចំពោះចម្លើយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅតាមរយៈពេលដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។

4. សំណើសុំឱ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនេះពិតជាទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពទាំងពីរនៃសេចក្តីសម្រេច៖ម្យ៉ាងគឺជាការប្រកាសនូវវិធានមួយដែលមានលក្ខណៈទូទៅ ស្តីពីការបើកសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ហើយម្យ៉ាងទៀត គឺជាសេចក្តីសម្រេចពិសេសរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសវនាការទាក់ទងនឹងសំណុំឯកសាររួម។ នេះគឺជាសេចក្តីសម្រេចពីរដែលគួរតែពិនិត្យដាច់ដោយឡែកពីគ្នានិងជាបន្តបន្ទាប់។

I. សំណើសុំឱ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចដែលកំណត់សិទ្ធិសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ

5. វិធានទូទៅដែលកំណត់ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះឈរលើសម្មតិកម្ម ដែលតាមសម្មតិកម្មនេះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ស្តីពីការបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ គឺជា"ប្រភេទពិសេសនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍" ដែលគេគួរតែអនុវត្តនូវវិធានពិសេសមួយទាក់ទងនឹងសវនាការ ហើយដែលត្រូវសម្រេចសេចក្តីលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីនានា តាមបែបផែនច្បាស់លាស់មួយ។ វិធានបដិបញ្ញត្តិនេះពឹងផ្អែកលើលក្ខណៈសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ។

6. ប៉ុន្តែ ការពិនិត្យមើលដោយប្រុងប្រយ័ត្ននូវបទបញ្ញត្តិដែលអាចយកមកអនុវត្តបាន ហើយដែលត្រូវបានលើកឡើងដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះដើម្បីគាំទ្រសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន មិនអនុញ្ញាតឱ្យឈានទៅដល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយបែបនេះទេ។ ដូច្នេះ នេះគឺជាកំហុសផ្លូវច្បាប់ដ៏ជាក់ស្តែងមួយដែលនឹងត្រូវបានបង្ហាញជូនដូចខាងក្រោមនេះ។

7. ព្រោះថា ជាគោលការណ៍ វិធានទូទៅកំណត់ថា រាល់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចត្រូវបានធ្វើការជជែកពិភាក្សាដោយផ្ទាល់មាត់នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ហើយមិនមានប្រភេទពិសេសនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលស្ថិតនៅក្រៅគោលការណ៍នេះទេ។ តាមការពិត លក្ខណៈសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ

ដែលស្ថិតនៅឆ្ងាយពីការដាក់កម្ហិតដំណើរការដែលអនុម័តដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គឺមិនទាក់ទង នឹងអង្គបុរេជំនុំជម្រះទេ ហើយក៏មិនយល់ព្រមជាមួយអង្គបុរេជំនុំជម្រះដែរ។

8. ដូច្នេះ សហមេធាវីការពារក្ដីសូមស្នើដោយទទូចទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ឱ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវ សេចក្ដីសម្រេចរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ។

ក. អត្ថបទច្បាប់សមហេតុសមផល

➢ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

9. វិធាន ៧៤.៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា "ជនត្រូវចោទអាចធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការ របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត"។ ដូច្នេះ អត្ថបទលើកឡើងដោយមិនសួរច្បាស់លាស់ថា "ដីកា របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត៖ ក) ដែលទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់ អ.វ.ត.ក។ ខ) ដែល បដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលបានអនុញ្ញាតដោយវិធាននេះ។ គ) ដែលបដិសេធ សំណើស្នើសុំមកវិញនូវវត្ថុដែលបានរឹបអូស។ ឃ) ដែលបដិសេធសំណើសុំធ្វើកោសល្យវិច័យ ដែលបានអនុញ្ញាតដោយវិធាននេះ។ ង) ដែលបដិសេធសំណើសុំធ្វើកោសល្យវិច័យជំនាញបន្ថែម ឬ សំណើសុំធ្វើបដិកោសល្យវិច័យដែលអនុញ្ញាតដោយវិធាននេះ។ ច) ដែលទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួន បណ្ដោះអាសន្ន ឬ ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។ ឆ) ដែលបដិសេធសំណើសុំប្ដឹងទៅរបស់ អង្គបុរជំនុំជម្រះដើម្បីស្នើសុំមោឃៈភាព។ ជ) ដែលទាក់ទងនឹងវិធានការការពារ។

10. វិធាន ៧៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង កំណត់នីតិវិធីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ[4]។

➢ គោលការណ៍នៃការពិភាក្សាដេញដោលដោយផ្ទាល់មាត់នៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍

11. តាមវិធាន ៧៧(៣) ក) នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះបានទទួលបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ "ប្រធានអង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ (...) កំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ និងជូនដំណឹងទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់អង្គបុរេជំនុំ ជម្រះដែលត្រូវជូនដំណឹងដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ភាគី និងមេធាវីរបស់ពួកគេ"។

12. បន្ទាប់ពីការកែប្រែដែលបានអនុម័តដោយសម័យប្រជុំពេញអង្គ កាលពីថ្ងៃទី៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ និងតាមរយៈអញ្ញត្រកម្មទៅនឹងគោលការណ៍ ចាប់ពីពេលនេះទៅ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាច

---

[4] សូមអានមាត្រា ២៥៨ ថ្មីនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

"បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះជាមួយភាគី សម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ (...) ដោយផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីតែប៉ុណ្ណោះ"។ (វិធាន ៧៧ (៣) ខ)។

➢ **គោលការណ៍នៃភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍**

13. តាមមាត្រា ១២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និង វិធាន ៥៦ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង "ការស៊ើបសួរត្រូវតែជាការសម្ងាត់"។ ដូច្នេះ វិធាន ៧៧(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា "សវនាការ[បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ]ត្រូវធ្វើឡើងជាអសាធារណៈ"។

14. ដោយអនុលោមតាមវិធាន ៧៧(៦) "តាមសំណើរបស់ចៅក្រមណាម្នាក់ ឬរបស់ភាគី <u>អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចសម្រេចថា នីតិវិធីទាំងស្រុង ឬ មួយផ្នែកនៃសវនាការត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ</u> ជាពិសេសនៅពេលដែលសំណុំរឿងនោះអាចត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ដូចជាពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬ ពាក្យសុំពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបញ្ញាយុត្តាធិការ ឬ មូលហេតុដែលនាំឱ្យរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា បើអង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថាដើម្បីជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ និងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬវិធានការការពាររបស់តុលាការ។" (យើងជាអ្នកគូសបន្ទាត់ពីក្រោម)

15. អញ្ញត្រកម្មទៅនឹងគោលការណ៍នេះគឺមានលក្ខណៈសមស្របជាមួយមាត្រា ១៤(១) នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយ (PIDCP) ដែលឧទ្ទិសសិទ្ធិសម្រាប់ "ជនគ្រប់រូប (...) ត្រូវមានសិទ្ធិឱ្យសាលាក្តីមានសមត្ថកិច្ច ជំនុំជំរះរឿងក្តីរបស់ខ្លួន ដោយសមធម៌និងជាសាធារណៈ។"

ខ. អំណះអំណាង

១) វិធានទូទៅចែងថា រាល់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍គួរតែធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលដោយផ្ទាល់មាត់ នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

- *ជាគោលការណ៍ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលដោយផ្ទាល់មាត់នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ*

16. នៅក្នុងរយៈពេលនៃការស៊ើបសួរ នីតិវិធីទាក់ទងនឹងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានចែងយ៉ាងច្បាស់ដោយមាត្រា ២៥៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ (CPP) និង វិធាន ៧៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

៖ នៅពេលដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កាលបរិច្ឆេទសវនាការមួយត្រូវកំណត់។

17. នៅពេលដំបូង គោលការណ៍មិនទទួលយកនូវអញ្ញត្រកម្មណាមួយទេ។ បន្ទាប់ពីការកែប្រែដែលបានអនុម័តដោយសម័យប្រជុំពេញអង្គ នៅថ្ងៃទី៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ និងដោយអនុលោមតាមការអនុវត្តរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ វិធាន ៧៧(៣) ចែងអំពីដំណោះស្រាយមួយផ្សេងពីគោលការណ៍។ យោងតាមបទបញ្ញត្តិថ្មីទាំងនេះ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាច "សម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬ ពាក្យសុំ ដោយផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីតែប៉ុណ្ណោះ"។ ក៏ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចណាស់ ដំណោះស្រាយជំនួសនេះត្រូវបូកផ្សំជាមួយលក្ខខណ្ឌមួយ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងត្រូវប្រមែប្រមូលយោបល់របស់ភាគីនានា ដើម្បីសម្រេចថា ត្រូវផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែមួយគត់ប៉ុណ្ណោះ។ នៅក្នុងការអនុវត្ត អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានស្វែងរកកិច្ចព្រមព្រៀងមួយ។

18. បទបញ្ញត្តិទាំងនេះអនុលោមទៅនឹងវិធានទូទៅដែលមានចែងនៅមាត្រា ២១ ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែល ដោយយល់ស្របជាមួយច្បាប់អន្តរជាតិ ចែងថា "ដំណើរការនីតិវិធីក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវតែមានសមធម៌ និង ត្រូវគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ"។

- *មិនមាន "ប្រភេទបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពិសេស" ដែលទាមទារឲ្យមានជាចាំបាច់នូវបដិបញ្ញត្តិ ចំពោះគោលការណ៍នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលដោយផ្ទាល់មាត់ទេ។*

19. ករណីផ្សេងៗនៃការបើកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ត្រូវបានចែងនៅវិធាន ៧៤ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ តាមអត្ថបទច្បាប់នេះ ជនត្រូវចោទអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាស្តីពីការបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។ ករណីបើកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះត្រូវបានពិនិត្យដូចជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដទៃទៀតដែរ ហើយទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មិនបង្កើតបានជាប្រភេទពិសេសមួយនោះទេ។

20. ទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ មិនមានអត្ថបទច្បាប់សមហេតុសមផលណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ។ លើសពីនេះទៅទៀត អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនបានផ្តល់នូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យណាមួយដែលអាចបញ្ជាក់ថា ការបង្កើតប្រភេទនេះទេមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវនោះទេ។ ហើយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

00366536

ថែមទាំងមិនបានផ្តល់ឲ្យនូវមូលដ្ឋានដែលខ្លួនសម្អាងលើ ដើម្បីញែកឲ្យដាច់ពីគ្នានូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រភេទនេះ ពីករណីផ្សេងៗទៀតដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៧៤ ទេ។ ហើយអង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏មិនបានពន្យល់ថាហេតុអ្វីបានជាប្រភេទដែលបានអះអាងនេះទាមទារឲ្យមានជាចាំបាច់នូវការពិនិត្យពិសេសមួយ។

21. ផ្ទុយពីអ្វីដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ស្រប បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាស្តីពីការបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ មិនបង្កើតបានជាប្រភេទបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពិសេសនោះទេ។ ដូច្នេះនេះជាវិធានទូទៅនៃការពិភាក្សាដេញដោលដោយផ្ទាល់មាត់ដែលចែងដោយអត្ថបទច្បាប់ ដែលត្រូវតែយកមកអនុវត្ត។

២) លក្ខណៈសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរមិនមែនជាមូលហេតុធ្វើឲ្យខូចខាតដល់គោលការណ៍នៃការតទល់គ្នាដោយផ្ទាល់មាត់ពីសំណាក់អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទេ

- *លក្ខណៈសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបអង្កេតមិនមានទំនាក់ទំនងអ្វីជាមួយនឹងគោលការណ៍នៃការតទល់គ្នាដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ។*

22. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា គឺជាលក្ខណៈសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរដូចដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៥៦ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលនាំឲ្យធ្វើដូច្នេះ។ ប៉ុន្តែ វាជាសញ្ញាណពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នាដែលត្រូវបានយល់ច្រឡំនៅទីនេះ៖ ម្យ៉ាង ជាគោលការណ៍ផ្ទាល់មាត់ ម្យ៉ាងទៀត ជាគោលការណ៍រក្សាការសម្ងាត់។ តាមពិត លក្ខណៈសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរមិនមានទំនាក់ទំនងអ្វីជាមួយនឹងគោលការណ៍នៃការតទល់គ្នាដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ។ ភាពចាំបាច់នៃការពិភាក្សាដេញដោលតទល់គ្នាលើបញ្ហាមួយនៅចំពោះមុខអង្គចៅក្រម មិនមានទំនាក់ទំនងអ្វីជាមួយនឹងព័ត៌មានដែលលើកយកមកពិភាក្សានេះត្រូវបន្តរក្សាការសម្ងាត់រហូតនោះឡើយ។ នេះជាមូលហេតុដែលនាំឲ្យអត្ថបទច្បាប់ចែងយ៉ាងច្បាស់លាស់ថា នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរទាំងមូល សវនាការប្រព្រឹត្តទៅបាន បើទោះជាមានលក្ខណៈសម្ងាត់នៃនីតិវិធីក៏ដោយ។

23. ដូច្នេះ ការដែល "លទ្ធភាពនៃការបើកកិច្ចស៊ើបសួរដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត នៅតែអាចអនុវត្ត ប្រសិនបើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរមិនទាន់ត្រូវបានបដិសេធជាស្ថាពរ"[5] ហើយការ

---

[5] សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការ ដើម្បីពិនិត្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿ អ.ប.ជ ២៤ និង ២៥ ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ *ឯកសារតុលាការ D164/4/3* កថាខណ្ឌទី ៥ [សំណើសុំឲ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវ "សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការដើម្បីពិនិត្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង អ.ប.ជ ២៤ និង ២៥]

ដែល "អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាច (...) សម្រេចទុកជាមោឃៈដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងបញ្ជូនទៅឱ្យពិនិត្យសារជាថ្មីឡើងវិញ ឬចេញដីកាសម្រេចមួយបង្គាប់ឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបើកកិច្ចស៊ើបសួរដែលបានស្នើសុំនោះ" មិនមានការប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ណាមួយលើការរក្សាការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរឡើយ។ ផ្ទុយមកវិញ កំណត់សម្គាល់នេះតម្រូវឱ្យមានការពិភាក្សាតទល់គ្នា លើកលែងតែមានករណីពិសេស និងដោយបានពិចារណាលើយោបល់របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធរួចរាល់ហើយ។ ផ្ទុយមកវិញ "កិច្ចដែលចូលក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរនេះដែលមានលក្ខណៈសម្ងាត់ជាទូទៅ" មិនមានផលប៉ះពាល់អ្វីលើចំណុចដែលថា ព័ត៌មានទាំងនេះត្រូវលើកយកមកពិភាក្សាតទល់គ្នាឡើយ។

24. វិធីនេះគឺសមស្របទៅនឹងវិធាន ៧៧(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលចែងថា ជាគោលការណ៍ "សវនាការត្រូវធ្វើឡើងជាអសាធារណៈ"។ ជាការពិត ទៅតាមសំណើរបស់ចៅក្រមម្នាក់ ឬរបស់ភាគីមួយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចសម្រេចដោយខ្លួនឯងថា នីតិវិធីទាំងស្រុង ឬ មួយផ្នែកនៃសវនាការត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ តែនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលខ្លួនយល់ឃើញថា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់យុត្តិធម៌ និងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬ វិធានការការពាររបស់តុលាការប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ ច្បាប់ដែលអាចអនុវត្តបានផ្តល់នូវការធានាគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីអាចឱ្យធានាបាននូវភាពសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ និងឆ្លើយតបទៅនឹងក្តីកង្វល់ដែលលើកឡើងដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

- *បដិបញ្ញត្តិដែលបានបង្កើតឡើងមិនមានមូលដ្ឋានច្បាប់ទេ ហើយដាក់កម្រិតដល់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ*

25. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ការវិនិច្ឆ័យទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវតែឈរទៅលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគី ជាស្វ័យប្រវត្តិព្រោះថាសំណើទាំងនេះត្រូវតែស្ថិតក្នុងលក្ខណៈសម្ងាត់ និងការស៊ើបសួរសម្ងាត់។

26. សេចក្តីសន្និដ្ឋាននេះឈរលើកំហុសឆ្គងផ្លូវច្បាប់ចំនួនពីរ៖ ផ្ទុយទៅនឹងអ្វីដែលបានលើកឡើងពីពេលមុន ១) វិធានទូទៅសម្រាប់រាល់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវតែធ្វើឡើងតាមរយៈសវនាការមួយ។ ការវិនិច្ឆ័យដោយឈរទៅលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីអាចធ្វើទៅបាន ក៏ប៉ុន្តែនេះគ្រាន់តែជាករណីអញ្ញតិកម្មមួយទៅនឹងគោលការណ៍

ប៉ុណ្ណោះ។ ២) វិធានសម្រាប់រាល់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍គឺតម្រូវឱ្យសវនាការធ្វើឡើងជាអសាធារណៈ ចំណែកឯសវនាការដែលធ្វើឡើងជាសាធារណៈត្រូវតែគោរពទៅតាមលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន។

27. ជាងនេះទៅទៀត ការបកស្រាយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនឈរលើអត្ថបទច្បាប់ណាមួយដែលអាចឱ្យទទួលស្គាល់ការលើកហេតុផលបែបនេះថា មានភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ទាល់តែសោះ មិនថាឡើយច្បាប់ក្នុងប្រទេស ឬច្បាប់អន្តរជាតិក្ដី។ ជាចុងបញ្ចប់ ការបកស្រាយនេះឈានទៅដល់ការរឹតត្បិតសិទ្ធិទទួលបានសវនាការលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ ដែលនាំឱ្យផ្ទុយទៅនឹងវិធាន ៥៦ ដែលចែងថា ការស៊ើបសួរគឺមានលក្ខណៈសម្ងាត់ «ដើម្បីការពារសិទ្ធិនិងផលប្រយោជន៍របស់ភាគី»។

II- សំណើរបស់ក្រុមការពារក្ដី សុំឱ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវសំណើសុំឱ្យមានការរៀបចំសវនាការ

28. នៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ អ្នកប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងបីបានស្នើសុំយ៉ាងជាក់លាក់ដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះឱ្យស្ដាប់សេចក្ដីសម្អាងផ្ទាល់មាត់របស់ពួកគេ។ ជាពិសេស ពួកគេបានលើកឡើងថា "ដែនអនុវត្តន៍ការស៊ើបសួរគឺជាបញ្ហាចម្បងមួយក្នុងនីតិវិធីនៅចំពោះមុខអវតក [ហើយថា] ដូច្នេះ បញ្ហានេះមានសារៈសំខាន់ខ្ពស់បំផុតដែលតម្រូវឱ្យមានការពិភាក្សាយ៉ាងពេញលេញ និងត្រូវបានដោះស្រាយនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ"[6]។

29. ផ្ទុយទៅវិញ នៅក្នុងចម្លើយតបរបស់ខ្លួន សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសន្និដ្ឋានថា "បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះមិនបានលើកឡើងពីអង្គច្បាប់ដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញនោះទេ ប៉ុន្តែបានលើកឡើងពីសញ្ញាណជាក់ស្ដែងនៃនីតិវិធី ហើយដែលបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះត្រូវតែទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការធ្វើកំណត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងអត្ថប្រយោជន៍នៃប្រព័ន្ធតុលាការ" [7]។

---

[6] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍តែមួយគត់របស់មេធាវីការពារក្ដីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតស្ដីពីសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងសំណុំឯកសាររួម។ ថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩។ *ឯកសារតុលាការលេខ D164/4/1 កថាខណ្ឌទី ៨*

[7] ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំឱ្យមានសវនាការ ដើម្បីពិនិត្យបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃសំណុំរឿង អ.ប.ជ ២៤ និង ២៥ ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ *ឯកសារតុលាការ D164/4/3 កថាខណ្ឌទី ៣*

30. អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនបានពិនិត្យទឡ្ហីករណ៍ទាំងឡាយរបស់ភាគី ទាក់ទងដល់ចំណុចនេះឡើយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះគ្រាន់តែបានចាត់ទុកថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះស្ថិតក្នុងប្រភេទនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលមិនចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានការបើកសវនាការសម្រេចសេចក្តីទេ។ ដូចដែលអ្វីដែលបានគូសបញ្ជាក់ មិនមានប្រភេទនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះទេ។ ដូច្នេះ សហមេធាវីការពារក្តីសូមស្នើឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះពិនិត្យលើទឡ្ហីករណ៍ដែលលើកឡើងដោយភាគី និងសម្រេចថា តើខ្លួនយល់ឃើញដូចក្រុមការពារក្តីដែរឬទេថា ដោយយោងលើលក្ខណៈពិសេសនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ សម្រាប់កិច្ចស៊ើបសួរនេះ ការបើកសវនាការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះគួរតម្រូវឱ្យមានជាចាំបាច់ ហើយថាតើនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌបែបណាខ្លះដែលសវនាការនេះធ្វើឡើងដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ដំណើរការនៃអង្គជំនុំជម្រះ។

តាមរយៈហេតុផលទាំងនេះ

31. សហមេធាវីការពារក្តីសូមស្នើដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះមេត្តា៖

- **ពិចារណាឡើងវិញ**អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះដែលរឹតត្បិតសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ
- **ពិនិត្យជាក់ស្តែងលើយោបល់ដែលលើកឡើងដោយភាគី** ស្តីពីការបើកអង្គសវនាការ **និងសម្រេចអំពីថ្ងៃ**បើកសវនាការ។

គោរពសិទ្ធិកែប្រែគ្រប់បែបយ៉ាង
និងដើម្បីយុត្តិធម៌

	មេធាវី ស សុវាន មេធាវី Jacques **VERGÈS**	ភ្នំពេញ ប៉ារីស	1. [signature] P. 1. [signature]
កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា